

2010-01-28

Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Remiss angående promemorian Bättre läkemedelsanvändning på en omreglerad apoteks- marknad ((Dnr S2009/10294/HS))

Svenska Läkaresällskapet (SLS) är en politiskt och fackligt obunden organisation som arbetar för förbättrad hälsa och sjukvård.

Efter hörande av SLS sektioner för läkemedelslära och socialmedicin samt kommittén för läkemedelsfrågor vill SLS avge följande synpunkter.

Svenska Läkaresällskapet stöder förslaget att ett Centrum för bättre läkemedelsanvändning bör genomföras, liksom att det kopplas till ett rådgivande organ med bred representation. Svenska Läkaresällskapet är också berett att bidra med sakkunskap och representation till det rådgivande organet.

Bakgrundsbeskrivningen i promemorian visar på god insikt i vikten av att förbättra, följa upp och utvärdera läkemedelsanvändningen i befolkningen. Vi instämmer i att en närmare samverkan och samordning mellan aktörerna på området bör ge ökade möjligheter att bedriva arbete för att förbättra läkemedelsanvändningen. Behovet av en gemensam nationell läkemedelsstrategi för tillgänglighet och för patientsäkerhet är utomordentligt viktigt. Det är också angeläget att ett sådant arbete har en stark koppling till akademiska institutioner för utbildning, forskning och utveckling.

En allmän synpunkt från Svenska Läkaresällskapet är att promemorian fokuserar mycket på de farmaceutiska aspekterna av läkemedelsanvändningen, vilket säkert har sin utgångspunkt i förändringarna på apoteksmarknaden. Man bör dock beakta de medicinska professionernas kompetens i läkemedelsfrågor och se att de pågående förändringarna utgör en möjlighet att föra klinisk och farmaceutisk kompetens närmare varandra. Läkemedelsterapi är i första hand en medicinsk fråga som hanteras bäst i ett samarbete mellan den medicinska professionen, farmaceuter och andra kompetenser som behövs för en effektiv, säker och kostandseffektiv läkemedelsanvändning.

2.1 Aktörer på området

Svenska läkaresällskapet har också två enheter med specifikt fokus på läkemedelsfrågor; Sektionen för läkemedelslära (med basalfarmakologer, kliniska farmakologer och farmaceuter) och den tvärfackliga Kommittén för läkemedelsfrågor. Denna kommitté har, i ett brett samarbete med andra aktörer, tagit fram ett förslag till utbildning i "klok läkemedelsanvändning för AT-läkare" – ett arbete som med fördel skulle kunna knytas till det nya centrat.

Kliniskt farmakologiska avdelningar finns vid sex av Sveriges universitetssjukhus och omfattar en stor kompetens inom läkemedelsområdet och kopplingar både mellan olika yrkesgrupper (kliniska farmakologer, farmaceuter och sjuksköterskor) och mellan sjukvård och akademi.

2.2 Förbättringsarbete

I arbetet för att förbättra läkemedelsanvändningen kommer stora krav att ställas på IT-systemen, där vi inom Svenska Läkaresällskapet stöder SKL:s och övriga aktörers engagemang för att snabbt få effektiva system att fungera i den dagliga verksamheten. Det elektroniska ordinationsstödet som har tagits fram till apoteken kommer att behöva vidareutvecklas, framför allt så att det kommer att baseras på samma kvalitetssäkrade kunskapsstöd som läkemedelsförskrivarna använder.

2.4 Läkemedelsverket får nya uppgifter

Läkemedelsverket besitter otvivelaktigt en mycket stor kompetens inom läkemedelsområdet, men är kanske ändå inte en självklar hemvist för det nya centrat. Svenska Läkaresällskapet vill föra fram att Socialstyrelsen, som redan har ansvar för uppföljning och tillsyn av vården i stort, och som sitter på en lång rad viktiga vård- och läkemedelsregister, liksom epidemilogiskt centrum, skulle vara en mer naturlig värd. Kvalitetsriktlinjer och guidelines tas ju också fram av Socialstyrelsen.

Om den nya enheten placeras vid Läkemedelsverket, är det viktigt att den blir helt oberoende av den delen av Läkemedelsverket som sköter registrering av läkemedel, så att det inte kan uppstå några intressekonflikter.

Ytterligare en möjlighet vore att låta Centrum för bättre läkemedelsanvändning bilda ett fristående och oberoende institut.

3. Apoteket AB:s tidigare verksamhet

Svenska Läkaresällskapet stöder förslaget att överföra medel för forskningsstöd till Vetenskapsrådet. Däremot bör man inte rubricera detta stöd som "ämnområdet farmaci", eftersom farmaci förutom samhällsfarmaci även omfattar bland annat galenisk farmaci och biofarmaci. Man bör inte heller se farmaceuternas FoU-arbete isolerat från läkemedelsförskrivarna, läkarna och sjuksköterskorna, och det viktiga samspelet mellan dessa olika professioner. Vid alla universitetssjukhus finns också kliniska farmakologer, dvs. läkare med särskild specialitet i läkemedelslära, som bedriver forskning och utbildning, samt information genom läkemedelsinformationscentralerna. Ett förslag är att istället inrätta en beredningsgrupp under ämnområdet Medicin som skulle kunna benämnas Klinisk farmakologi och farmaci.

4. Stiftelsen NEPI

Svenska Läkaresällskapet ser det också som nödvändigt att Apoteket AB utgår som huvudman ur stiftelsen och är berett att, i enlighet med förslaget och i samarbete med Apotekarsocieteten, Socialstyrelsen och Läkemedelsverket, gå in som nya huvudmän.

För Svenska Läkaresällskapet

Stockholm den 28 januari 2010

Margareta Troein Töllborn
Ordförande

Ylva Böttiger
Sekr i SLS kommitté för läkemedelsfrågor